Ministerstwo Zdrowia

Departament
Zdrowia Publicznego

ZPP.055.42.2026.EB
Warszawa, 30 października 2026

[redacted]

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na petycję z dnia 14 października 2026 roku w sprawie pilnego podjęcia skoordynowanych działań na rzecz poprawy zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz warunków funkcjonowania polskich szkół, Departament Zdrowia Publicznego prosi o przyjęcie poniższych informacji, stanowiących odpowiedź na pytania, pozostające we właściwości Ministerstwa Zdrowia.

W odniesieniu zwiększenia dostępności lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży należy wskazać, iż Ministerstwo Zdrowia podejmuje działania na rzecz zapewnienia wysoko wykwalifikowanej kadry w zakresie opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą. W tym celu psychiatria dzieci i młodzieży została wpisana na listę dziedzin priorytetowych. Ponadto do 2027 r. zaplanowano wykształcenie co najmniej 1200 nowych specjalistów, którzy uzyskają kwalifikacje w zakresie psychoterapii dzieci i młodzieży, psychologii klinicznej lub terapii środowiskowej dzieci i młodzieży. Szkolenia są realizowane w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), współfinansowanego ze środków EFS.

Powyższe działania przynoszą efekty. Aktualne dane Narodowego Funduszu Zdrowia wskazują na systematyczny wzrost liczby lekarzy na przestrzeni ostatnich lat. W latach 2018–2026 ich liczba wzrosła z 466 do 915, tj. o ok. 96%, co wskazuje na istotne zwiększenie potencjału kadrowego. Niemniej jest to nadal trwający proces, którego rezultaty będą zauważalne w dalszej perspektywie.

Jednym z głównych działań w obszarze psychiatrii dzieci i młodzieży jest reforma opieki psychiatrycznej, zakładająca realizacje opieki w ramach trzech poziomów referencyjnych,

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

co umożliwia wcześniejsze otaczanie opieką młodych ludzi i ich rodziny oraz zwiększenie dostępu do właściwych świadczeń.

Kluczowym elementem reformy są Zespoły i Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, nazywane **I stopniem referencyjnym**. W podmiotach tych pomoc mogą uzyskać osoby, które nie potrzebują diagnozy psychiatrycznej lub farmakoterapii. W przypadku wielu zaburzeń psychicznych pojawiających się w okresie dzieciństwa możliwe jest udzielenie skutecznej pomocy dzięki takim formom oddziaływań, jak psychoterapia indywidualna i grupowa, terapia rodzinna czy praca z grupą rówieśniczą. Interwencje te pozwalają zapobiec pogorszeniu stanu zdrowia psychicznego i tym samym ograniczyć konieczność korzystania ze świadczeń realizowanych przez lekarza psychiatrę. Ośrodki I poziomu pełnią również istotną rolę w procesie zdrowienia osób, które w przeszłości z powodu kryzysu psychicznego były hospitalizowane na oddziałach psychiatrycznych.

Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, czyli **II poziom referencyjny** jest przeznaczony dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia wymaga konsultacji z lekarzem psychiatrią dziecięcym w celu postawienia diagnozy psychiatrycznej lub wdrożenia farmakoterapii. W części placówek istnieje również możliwość pobytu dziecka na oddziale dziennym. Oddziały dzienne są niezastąpioną częścią systemu, umożliwiają bowiem prowadzenie intensywnego procesu diagnozy i leczenia (w trybie codziennych spotkań) bez konieczności wyrywania dziecka z jego środowiska rodzinnego i rówieśniczego. Rozwój tej formy opieki daje nadzieję na ograniczenie hospitalizacji na oddziałach całodobowych psychiatrycznych, co jest podstawowym kierunkiem zmian w psychiatrii dziecięcej.

III poziom referencyjny tworzą Ośrodki Wysokospecjalistycznej Całodobowej Opieki Psychiatrycznej dla Dzieci i Młodzieży, zapewniające specjalistyczną, całodobową opiekę pacjentom wymagającym leczenia w warunkach szpitalnych, gdzie świadczenia stacjonarne realizowane są przez lekarzy psychiatrów, psychologów, psychoterapeutów i terapeutów zajęciowych.

Aktualny wykaz podmiotów I, II i III poziomu referencyjnego wraz z danymi adresowymi jest na bieżąco aktualizowany i umieszczany na stronie Narodowego Funduszu Zdrowia pod adresem: https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/informacje-o-swiadczeniach/ochronyzdrowia-psychicznego-dzieci-i-mlodziezy/.

Jednocześnie Departament informuje, iż w ramach doraźnego wsparcia w sytuacji wystąpienia kryzysu psychicznego, dzieci i młodzież mają możliwość skorzystania z Centrum Wsparcia dla dzieci i młodzieży. Wsparcie jest dostępne m.in. za pośrednictwem anonimowego telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111 prowadzonego przez

Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, a także poprzez konsultacje za pośrednictwem skrzynki email i czatu: https://centrumwsparciadladzieci.pl/. Na stronie Centrum dostępna jest również wyszukiwarka placówek, w których dzieci i młodzież mogą uzyskać bezpłatną pomoc specjalistyczną.

W zakresie wsparcia zdrowia dzieci i młodzieży w szkołach, w tym w zakresie monitorowania stanu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży szkolnej, należy wskazać, iż zgodnie z ustawą z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1078) w szkole jest sprawowana profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami, realizowana przez pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolne. Obejmuje ona m.in. wykonywanie testów przesiewowych, opiekę nad uczniami z problemami zdrowotnymi i chorobami przewlekłymi, udzielanie pomocy w przypadku nagłych zachorowań i urazów, a także udział w edukacji zdrowotnej.

Pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania albo higienistka szkolna współpracuje z dyrektorem szkoły, nauczycielami i pedagogiem szkolnym oraz zespołem podstawowej opieki zdrowotnej. Równie ważnym elementem wsparcia uczniów jest troska o ich zdrowie psychiczne. W przypadku ucznia doświadczającego kryzysu psychicznego, szkoła powinna zapewnić mu odpowiednie wsparcie oraz reagować na wszelkie sygnały mogące świadczyć o zagrożeniu jego dobra lub bezpieczeństwa. Wskazać tu należy w szczególności przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798).

Ponadto w związku z wdrażaną systemową reformą w obszarze opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży, istotne jest bieżące monitorowanie i ewaluowanie wprowadzanych zmian. Kluczowym działaniem w tym obszarze, niezbędnym do koordynacji działań ośrodków I poziomu ze środowiskiem szkolnym, jest odpowiednie rozpropagowanie w szkołach i placówkach oświatowych informacji dotyczącej funkcjonowania ośrodków I poziomu referencyjnego na danym terenie oraz podjęcie kroków umożliwiających współdziałanie pracowników obu placówek. Jednym z rozwiązań w tym zakresie jest podpisanie przez ośrodki I stopnia referencyjnego porozumienia o współpracy z podmiotami oświaty, tj. ze szkołami podstawowymi, branżowymi, średnimi oraz z przedszkolami i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi. W tym celu w czerwcu 2024 roku, Ministerstwo Zdrowia zwróciło się do Ministerstwa Edukacji Narodowej z prośbą o przekazanie podmiotom działającym w ramach systemu oświaty informacji o ośrodkach I poziomu wraz z zachętą do nawiązywania współpracy oraz przekazywania opracowanego wspólnie wzoru porozumienia.

W odniesieniu do prowadzenia działań, mających na celu poprawę sytuacji dzieci i młodzieży, informujemy, iż W 2024 roku Ministerstwo Zdrowia rozpoczęło również działania mające na celu zapewnienie możliwości przeprowadzenia inwestycji w obszarze psychiatrii (zarówno dla dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych). W sumie na ten cel przeznaczonych zostało **3 mld zł.**

Ze środków Funduszu Medycznego w ramach Subfunduszu infrastruktury strategicznej ogłoszony został konkurs na wsparcie i dofinansowanie zadań polegających na budowie, przebudowie, modernizacji lub doposażeniu infrastruktury podmiotów leczniczych, udzielających świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień.

Ponadto w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS) kontynuowana jest realizacja projektu grantowego wspierającego infrastrukturę Centrów Zdrowia Psychicznego dla dorosłych oraz **ośrodków i zespołów środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży I poziomu referencyjnego**. Całkowita wartość projektu wynosi blisko 238 mln zł, w tym ponad 143 mln zł przeznaczono na wsparcie placówek I poziomu referencyjnego. Po zakończeniu naboru i wyborze przedsięwzięć projekt znajduje się obecnie na etapie zawierania i realizacji umów grantowych, obejmujących m.in. modernizację i doposażenie placówek. To strategiczna inwestycja w zdrowie psychiczne społeczeństwa, mająca na celu nie tylko modernizację infrastruktury, ale przede wszystkim wyrównanie szans w dostępie do wysokiej jakości usług psychiatrycznych – niezależnie od miejsca zamieszkania.

Należy również wskazać, iż działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży są realizowane również w ramach w ramach Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) na lata 2021–2026. NPZ stanowi realizację upoważnienia zawartego w art. 9 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym i jest dokumentem strategicznym dla zdrowia publicznego, zaprojektowanym jako główne narzędzie wdrażania państwowej polityki zdrowotnej w tym zakresie. Biorąc pod uwagę długofalową specyfikę zdrowia publicznego oraz konieczność konsekwentnych i niezakłócanych działań, aktualnie w resorcie zdrowia trwają prace nad nową edycją NPZ na lata 2027-2036.

Z wyrazami szacunku

Kuba Sękowski
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisany elektronicznie/